

Šlechtitelský program NORIKA A SLEZSKÉHO NORIKA

MVDr. Horník František

Chovný cíl

- chladnokrevný kůň dospívající
 - v 5-6ti letech (slezský norik)
 - ve 4 letech (norik)
- delšího rámce, s dobrým osvalením
- pracovitý a dobře ovladatelný kůň přiměřeného temperamentu, dobrého charakteru, dobře živitelný, pohyblivý,
- s prostornými chody (SN), se středně prostornými chody (N)

Minimální tělesné míry při zápisu do plemenné knihy

	Norik		Slezský norik	
	Hřebci	Klisny	Hřebci	Klisny
KVP (cm)	166	165	166	165
KVH (cm)	156	155	156	155
Obvod hrudi (cm)	187	192	187	192
Obvod holeně (cm)	23	22	23	22

Znaky tělesné stavby

	Norik	Slezský norik
Hlava	těžší, mohutná, výrazné oko, možný mírný klabonos	velká, suchá, ušlechtilá, jasné kontury krajin
Krk	středně dlouhý, středně vysoko nasazený	přiměřeně dlouhý, středně vysoko nasazený, klenutý
Kohoutek	mírně výrazný, dobře utvářený	méně výrazný, dobře utvářený
Hřbet a bedra	středně dlouhá volnější horní linie, středně dlouhá pevná bedra	delší pevný dobře s bedry dobře vázaný, dobře vázaná pevná bedra
Hrudník	prostorný, středně hluboký, delší a oválný	středně hluboký, široký, oválný, středně dlouhý
Zád'	mohutná, středně široká a dlouhá, oválná, mírně štěpená a svažitá	delší, skloněná, široká a silně osvalená

Znaky tělesné stavby

	Norik	Slezský norik
Končetiny	silné, kostnaté, suché, s menším výskytem rousů	suché, kostnaté, klouby a šlachy výrazné, suché, přiměřeně dlouhé a správně úhlované spěnky
Kopyta	pevná, pružná	pevná, pružná, dobře utvářená
Chody	pravidelné, středně prostorné	pravidelné, prostorné
Dospělost	4 roky	5-6 let
Rámec	mírně delší	delší

Užitkové vlastnosti

Norik	Slezský norik
	dlouhověkost
	dobrá plodnost
	pevná konstituce
	adaptabilita
	dobrá krmitelnost
	určení pro práci v tahu
	přiměřený temperament
	vyrovnaný charakter
	snadno ovladatelný
	učenlivý
	pracovitý
	dobře spolupracující s lidmi

Vývoj a struktura plemene

- populace se utvářela v posledních cca 100 letech (1900-1950) na bázi četných importů originálních norických hřebců rakouské provenience a bavorských chladnokrevných hřebců bavorské provenience pocházejících z originálních rakouských noriků
- současná populace hřebců, klisen, dorostu a užitkových koní přísluší k uznaným 11ti (N), resp. 15ti (SN) uznaným samčím liniím, které mají základ v originálních norických importech na počátku minulého století

Zakládající hřebci populací

Norik	Slezský norik
2934 Hubert Nero IX 2693 Schrempf Diamant 1542 Nero Diamant VI 1747 Neuwirth Diamant IX 2500 Ritz Vulkan VIII 2694 Fusch Vulkan XI 1350 Streiter Vulkan	621 Nero Vulkan 2526 Hollriegel 2505 Michl Vulkan VI, 103 Brigant 419 Bravo 41 Norbert 12 Pfeilring, chlb. 412 Albin Theseus 341 –Atlas, chlb. 342 Dietrich 2568 Klosterjager, chlb 517 Georg Vulkan VII

Linie a jejich zakladatelé

Norik		Slezský norik	
Označení linie	Zakladatel linie	Označení linie	Zakladatel linie
N-L-A 01	Amor T. (*1888)	SN-L-B 01	419 Bravo (*1914)
N-L-A 02	80 Arnulf 55 S. (*1886)	SN-L-B 02	103 Brigant (*1937)
N-L-B 01	lic. Bravo II (*1905)	SN-L-F 01	2694 Fusch Vulkan XI
N-L-D 01	Direkt, chlb. (*1974)	SN-L-G 01	2262 Gothenscherz (*1964)
N-L-M 01	Maltum, chlb. (*1973)	SN-L-H 01	2526 Hollriegel (*1939)
N-L-M 02	292/94 Max Diamant II	SN-L-H 02	2934 Hubert NeroIX(*1964)
N-L-N 01	Nero I. 621 S. (*1910)	SN-L-M 01	2505 Michl VulkanVI(*1943)
N-L-N 02	50 Norbert St. (*1887)	SN-L-N 01	1542 Nero Diamant VI
N-L-R 01	Randolf 1998 (*1952)	SN-L-N 02	621 Nero Vulkan 45 (*1935)
N-L-V 01	500 Vogl Vulkan XI/1380	SN-L-N 03	1747 Neuwirt Diamant IX
N-L-V 02	lic.Vulkan II, 427S.(*1899)	SN-L-N 04	41 Norbert (*1907)
		SN-L-P 01	Pfeil Obb, chlb.
		SN-L-R 01	2500 Ritz Vulkan VIII(*1943)
		SN-L-S 01	2693 Schrempf Diamant VIII
		SN-L-S 02	1350 Streiter Vulkan(*1939)

Šlechtitelský program

- Zahrnuje všechna opatření, která směřují k zajištění chovného cíle
 - 1. informační systém údajů o zvířatech
 - 2. označování a identifikace zvířat
 - 3. evidence, registrace a ověřování původu zvířat
 - 4. kontrola užitkovosti (vlastnosti produkční – růst a vývin, vlastnosti reprodukční – samčí a samičí plodnost a dlouhověkost, kontrola dědičnosti a zdraví)
 - 5. kontrola výkonnosti (zkušební systém – zkoušky výkonnosti a případná sportovní výkonnost)
 - 6. popis, evidence a vyhodnocení znaků lineárního popisu
 - 7. selekce

Plemenné knihy

- Do šlechtitelského programu jsou zahrnuti všichni plemenní koně a jsou zapsáni do následujících plemenných knih
 - plemenná kniha hřebců PKH
 - hlavní plemenná kniha klisen HPK
 - plemenná kniha klisen PK
 - pomocná plemenná kniha klisen PPK

Metody chovu

- chovný cíl je zabezpečován metodou čistokrevné plemenitby
 - použití jiných plemen
 - metody selekce
 - zlepšování exteriéru a výkonnostních vlastností
 - hodnotí se
 - původ
 - exteriér
 - vlastnosti (charakter, temperament, konstituce, krmitelnost, pracovní ochota, učenlivost, užitkové vlastnosti)

Zdravotní stav

- výborný zdravotní stav, plodnost, genotyp bez dědičně podmíněných vad a chorob
- hřebci: zdravotní stav očí, skus, varlata, bez zlozvyků
- klisny
- potomstvo: růst, vývin, životaschopnost

Odhad plemenné hodnoty

- potomstvo po vybraných plemenících
- hodnocení hříbat pod klisnou, svody, při zápisu do PK
- vyhodnocování sportovních a chovatelských soutěží
- testační odchovy hřebečků

Akcelerační program

- výběrový program pro držitele špičkových plemenných koní
- Nucleus herdus – plemenní koně se stejnosměrným rodokmenem, vlastní prokázanou výkonností, popř. kontrolou dědičnosti
- dosáhnout max. genetický pokrok u potomstva klisen, které svojí fenotypovou kvalitou zaručují produkci kvalitních potomků
- přípařování vybrané části populace klisen stanovenými hřebci
- Klisny: zařazené do Preferovaného oddílu HPK
- Hřebci: 8 za typ, 9 za výkonnost, případně mají zařazeného min. 1 syna nebo 10 dcer v HPK či PK N

Omezení působnosti hřebců SN v PK N

- v zájmu udržení charakteristických exteriérových vlastností je nezbytné plemenné klisny připouštět jen takovými hřebci, kteří odpovídají typu a exteriéru
- od r. 2013 nebude možno zapouštět klisny plemene N jakýmkoli hřebcem SN
- komisí byli vybráni SN hřebci vhodní pro připouštění N klisen: **2910 Biskup, 2959 Habas, 2774 Navar, 1443 Negir, 1441 Nero Bečvanský, 2793 Nesan, 2980 Nick, 1438 Nippur zuberský, 2792 Rigoš, 1439 Sagem a 1440 Sargot**